

SCHADE DOOR TOEDOEN VAN EEN ANDER

Als je voor het eerst te horen krijgt dat je kind een ernstige beperking heeft, staat je leven op zijn kop. Bij de geboorte, maar ook als kinderen al wat ouder zijn en je als ouder plotseling te maken krijgt met hersenbeschadiging, ben je vooral aan het 'survivalen'. Tientallen ziekenhuisafspraken, veel regelwerk en emotionele verwerking staan op de eerste plaats. Niet gek dat je op zo'n moment onvoldoende stilstaat bij de vraag of iets of iemand de oorzaak is van de problemen rondom jouw kind. Mogelijk kun je schade verhalen als deze veroorzaakt is door foutief handelen. Bij een auto-ongeluk of een val in de speeltuin ligt dat misschien voor de hand, maar ook medische fouten kunnen de oorzaak zijn van hersenletsel bij jouw kind. Maya Spetter is advocaat en mediator en behandelt uitsluitend letselschadezaken voor slachtoffers. Veel van die zaken gaan over ongevallen in het verkeer en werk, maar het betreft ook medische fouten. Zij is lid van de Vereniging van Letselschade advocaten (LSA), van de Vereniging van Advocaten voor Slachtoffers van Personenschade (ASP) en van de internationale vereniging van letselschade advocaten Peopil. Ze waarschuwt ons voor de hobbels die moeten worden genomen, maar adviseert ouders dat als ze echt het idee hebben dat letsel is veroorzaakt door foutief handelen, om hulp te gaan zoeken om de onderste steen hieromtrent boven te krijgen. >

Maya Spetter

"Op het moment dat ouders te maken krijgen met de zorgen rondom de beperkingen van een kind, dan is dat vaak zo'n traumatische ervaring."

TEKST: RENEE RUISCH | FOTOGRAFIE: HERMAN DUMMER/STOCKBEELDEN

“Als je schade wil verhalen, moet je dit emotioneel wel aankunnen”, zegt Maya. “Op het moment dat ouders te maken krijgen met de zorgen rondom de beperkingen van een kind, dan is dat vaak zo’n traumatische ervaring dat het idee van verhalen van schade naar de achtergrond verdwijnt. Vaak ben je de eerste jaren alleen maar aan het overleven en pas later ben je eraan toe om uit te zoeken of de schade te verhalen is. Het kan ook gewoon later. Maar als er sprake is van ernstig letsel en je hebt het idee dat dat niet aangeboren is, dan hoop ik dat ouders eerder hulp gaan zoeken.”

OORZAAK EN GEVOLG

Soms kan medisch handelen de oorzaak zijn van problemen. Bevallingen waarbij een verkeerde beslissing werd genomen die grote gevolgen met zich heeft meegebracht. Als er net na de geboorte iets mis is gegaan omdat er bijvoorbeeld te lang is gewacht met een keizersnede, dan zal in een ziekenhuis ook niet meteen toegegeven worden dat er een fout is gemaakt. Als ouder is het moeilijk om te beoordelen of er sprake is van foutief handelen. Maya: “Dat valt ook niet zomaar te zeggen; als iets fout is gegaan, wil dat nog niet zeggen dat het fout is gedaan. Bij een geboorte is het vaak een ingewikkelde situatie. In de ‘heat of the moment’ moeten

keuzes worden gemaakt, dan kun je niet zonder meer zeggen ‘dat had niet zo gemoeten.’”

Maya vervolgt: “Ik vind wel dat ziekenhuizen openheid moeten geven en ik kan ouders zonder meer aanraden om een gesprek aan te gaan met de arts. Met vragen als ‘hoe heeft dit kunnen gebeuren’, ‘is er iets niet goed gegaan’ en ‘had het anders gekund’ krijg je hopelijk meer inzicht. Als een arts aangeeft dat er iets niet goed is gedaan dan is er een aanleiding om juridische stappen te zetten.”

Maar wat als je geen antwoorden krijgt op de vragen die je hebt? Niet elke arts zal meteen het achterste van zijn tong laten zien. Toch kan een gesprek met de arts je gevoel dat iets niet klopt ontkrachten of juist verder bevestigen. Als dit laatste het geval is en je blijft twijfelen, dan zijn er verschillende stappen mogelijk.

Allereerst kun je een klacht indienen bij het ziekenhuis. In ieder ziekenhuis moeten ze een dergelijke klacht serieus nemen en zal men openheid van zaken moeten geven. Het kan zelfs zijn dat het ziekenhuis zelf een incidentmelding

“Alle zaken waar ernstige schade is, kinderen die bijvoorbeeld meervoudig gehandicapt zijn geworden, blijven mij altijd bij. Dat zijn ook de zaken waar ik soms van wakker lig. Dan ben je zo intensief betrokken, het zijn altijd lange trajecten. Je bent dan op de hoogte van al het wel en wee. Dat laat je niet zomaar los.”

heeft gedaan. Dan heb je natuurlijk ook al iets in handen om te gebruiken voor de aansprakelijkheid. Maar in een ziekenhuis zijn ze niet altijd open en bereid toe te geven dat er een fout is gemaakt.

Een tweede mogelijkheid is dat wanneer je als ouder twijfel hebt op basis van wat je hoort, je medisch advies kunt inwinnen. Soms gaan mensen naar de huisarts, alleen die kan dat meestal niet goed beoordelen. Het kan ook zo zijn dat mensen een rechtsbijstandsverzekering hebben die ze kunnen inschakelen. Die kan het medisch dossier opvragen en voorleggen aan een medisch adviseur. Een medisch advies win je in bij een medisch adviseur. Dat is een arts die op basis van het medisch dossier beoordeelt of de behandelaar een fout heeft gemaakt. Dat wil zeggen, niet gehandeld heeft zoals een vakbekwaam beroepsgenoot. Maya wijst erop dat als je echt een goed onafhankelijk medisch advies wilt, dat je dan al snel zo’n 1.000 euro kwijt bent. Als je twijfelt over het medisch advies van de rechtsbijstandsverzekeraar kun je aansturen op een second opinion.

Als je een dergelijke weg gaat bewandelen doe je dat niet omdat je uit bent op geld. Je doet het om de toekomst van jouw kind te verbeteren en daar heb je uiteindelijk wel dat geld voor nodig.

HOBBELS DIE JE MOET NEMEN

Bij letselschade moet je onderscheid maken tussen aansprakelijkheid en schade. De eerste hobbel die je als ouders samen met een belangenbehartiger moet nemen, is beoordelen of er iemand aansprakelijk gehouden kan worden, want alleen dan kun je schade verhalen. De erkenning van de aansprakelijkheid is in dit soort zaken de grootste hobbel.

Maya: “Voor ons begint een zaak allereerst met het voeren van gesprekken met de ouders. Dat geeft een goed beeld van wat er speelt en wat er volgens hen is misgegaan. Vervolgens dienen we te onderzoeken of de medische behandelaar ook juridisch gezien aansprakelijk is voor hetgeen de arts verweten wordt. >

"Het is vaak een lange moeizame weg en eerder een strijd dan een weg."

Zoals ik eerder zei: " Fout gegaan is niet altijd fout gedaan." Dit doen we allereerst aan de

hand van een medisch advies.

Als hieruit naar voren komt

dat de behandelaar steken

heeft laten vallen, dan is

dat een aanknopingspunt

om de behandelaar

aansprakelijk te stellen. Meestal

heb je dan verder geen contact

meer met die behandelaar omdat de

aansprakelijkheidsverzekering van de betreffende

instelling het dan zal overnemen. We sturen dan

ook het medisch advies door naar de verzekeraar.

Die zal het dan wel of niet eens zijn met het advies

van onze medisch adviseur. Vaak komt het voor dat

een verzekeraar het niet eens is met het gegeven

advies. Dan kun je afspreken om samen een nieuwe

deskundige te benoemen. Je kan afspreken deze

samen te betalen, maar ook dat de verliezer de

kosten draagt." Maya vervolgt: "Ik probeer altijd

alles in goed overleg te doen, maar het levert ook

regelmatig veel discussie op. De deskundige die

wij dan voorstellen wordt niet geaccepteerd door

het ziekenhuis, maar het kan ook andersom zijn.

Bovendien discussiëren we vaak over de vragen

die we een deskundige vooraf meegeven. Als we er

niet in goed overleg uitkomen, kan de rechter een

deskundige benoemen en bepalen welke vragen

onderzocht moeten worden.

DE TWEEDE HOBDEL; HET IN KAART BRENGEN

VAN DE SCHADE

Als de eerste hobbel is genomen en de

aansprakelijkheid is erkend, moet de schade in

kaart gebracht worden. Maya legt uit dat ze een

groot deel van haar tijd bezig is met het in kaart

brengen van de schade. "Daarvoor voeren we heel veel persoonlijke gesprekken. Eigenlijk proberen we

de lijn te trekken: hoe was het leven van het kind

gelopen als deze fout niet was gemaakt?

Dat doen we door te kijken naar wat bijvoorbeeld

de broertjes en zusjes nu doen en wat het kind

nu zelf doet. Vaak zegt een van de beide ouders

zijn of haar baan op en hoewel je misschien iets

uit het pgb aan jezelf mag uitbetalen staat dat in

schril contrast met hetgeen diegene wellicht had

kunnen verdienen in een normale werksituatie.

Dat is een hoge schadepost die ik altijd meeneem.

Voor de rechter zal het uitgangspunt zijn wat een

professioneel zorgverlener gekost zou hebben

als de zorg was uitbesteed aan een professional,

mits het gaat om werkzaamheden waarvan het

normaal en gebruikelijk is om die uit te besteden

aan een professional. Ook de verdien capaciteit

van het kind zelf kan worden meegenomen in een

schadeberekening, net als therapie die nodig is

en die niet wordt vergoed. Een verzekeraar gaat

tegensputteren als je van alles gaat proberen en

zal bijvoorbeeld van een alternatieve therapie

waarbij het kind baat kan hebben, kunnen zeggen:

"Dat doen we niet, dat is niet wetenschappelijk

onderbouwd. Maar een rechter zal het redelijk

vinden dat je als ouder probeert een goede

behandeling te vinden voor je kind."

TERMIJNEN EN VERJARING

De verjaringstermijn is in het algemeen vijf

jaar nadat je bekend bent met de schade en de

aansprakelijke persoon. Het komt voor dat fouten

zorgvuldig worden weggepoetst en dat je pas

jaren later, als je bijvoorbeeld een nieuwe arts hebt,

erachter komt wat er is gebeurd. Pas dan gaat een

verjaringstermijn lopen. >

Ter bescherming van jongeren die afhankelijk zijn van wat ouders doen, is er in 2004 een nieuwe wet van kracht geworden waarbij de verjaringstermijn in geval van letsel of overlijden is opgerekt. Als de benadeelde minderjarig was op de dag waarop de schade en de aansprakelijke partij bekend zijn, dan verjaart het recht om schadevergoeding te vorderen pas vijf jaar na de dag dat het kind meerderjarig is. Dat betekent dat als je geboren bent na 1 februari 2004, je tot je 23e de tijd hebt om letselschade te verhalen.

Maya: "Het is wel zo dat hoe langer de verstreken termijn is, hoe lastiger het is om de feiten, getuigenissen enzovoort naar boven te krijgen."

KOSTEN DIE OUDERS MOETEN MAKEN

Voor een goed medisch advies betaal je ongeveer 1.000 euro. Dat moeten ouders zelf ophoesten, maar soms wil de rechtsbijstandsverzekeraar dit betalen. Ook is een bescheiden subsidie van ongeveer € 200 mogelijk van de Raad voor de Rechtsbijstand voor ouders die in aanmerking komen voor gesubsidieerde rechtsbijstand. Als een ziekenhuis daarna aangeeft het niet eens te zijn, moet een deskundigenrapport aangevraagd worden waar ook weer kosten aan verbonden zijn. Als je recht hebt op gesubsidieerde rechtsbijstand zal de rechter bepalen dat je de kosten voor het deskundig advies voorlopig niet hoeft te betalen. Deze worden dan voorgesloten door de staat.

Zo'n deskundigen rapport kan wel zo'n € 3.000 kosten. Er zijn belangenbehartigers die 'no cure no pay' aanbieden. Advocaten mogen dat niet. Wel mogen letselschade advocaten die bijvoorbeeld zijn aangesloten bij de ASP (de Vereniging van Advocaten voor Slachtoffers van Personenschade) een regeling treffen met een resultaat gerelateerde beloning. Dan kun je afspreken dat het te betalen tarief hoger is bij winst en lager bij verlies. Ook kunnen afspraken worden gemaakt over de vergoeding van de kosten van de medisch adviseur. Als de aansprakelijkheid wordt erkend door bijvoorbeeld het ziekenhuis, moet een ziekenhuis alle, ook eerder gemaakte kosten vergoeden, dus ook de kosten die je hebt gemaakt voor het aanvragen van het medisch advies. Het gaat bij letselschade vaak om veel geld en als je echt het gevoel hebt dat er sprake is van aansprakelijkheid dan is een lastige weg de moeite waard. Soms willen zorgverzekeraars ook met je meedenken uit eigenbelang: zij moeten anders een leven lang de behandelkosten van jouw kind betalen. De zorgverzekeraar staat er dan in sommige gevallen voor open de proceskosten te dragen zodat de kosten op een behandelaar of een instelling als bijvoorbeeld een ziekenhuis kunnen worden verhaald. •

WAT ALS HERSENBESCHADIGING VOOR GEBORTE TE ZIEN WAS?

Als een echoscopist normaal gesproken een afwijking had kunnen zien maar jouw echoscopist heeft dit niet gezien, kun je daarover ook een deskundigenbericht laten maken. Door foutief handelen is ouders de beslissing ontnomen om al dan niet door te gaan met de zwangerschap. Misschien hadden ze een andere keuze gemaakt. Maya vertelt dat een dergelijke zaak in het verleden aan de rechter is voorgelegd; 'baby Kelly' is een bekende zaak. De verloskundige vond het niet nodig om een prenataal onderzoek te laten verrichten, ondanks de wens van de ouders in verband met het voorkomen van chromosale afwijkingen in de familie. De ouders wilden geen gehandicapt kind. Baby Kelly werd uiteindelijk zowel ernstig psychisch als fysiek gehandicapt geboren door een chromosale afwijking. De verloskundige had in dit geval een prenataal onderzoek moeten verrichten. Maya: "Er is tot aan de Hoge Raad over geprocedeerd, dat gun je eigenlijk niemand."

Meer informatie vind je op www.asp-advocaten.nl of www.spetteradvocaat.nl